

อัลเฟรด โนเบล และรางวัลโนเบล

ชีวิตและงาน

นายอัลเฟรด โนเบล (Alfred Nobel) เกิดเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ.1833 ที่กรุงสตอกโฮล์ม เมืองหลวงของประเทศสวีเดน เป็นบุตรคนที่สามของนาย**อิมมานูเอล** (Immanuel) และนาง**แอนเดรียต** (Andriette) **โนเบล** เขาเกิดในปีที่บิดามารดากำลังประสบปัญหาล้มละลาย และต่อมาบิดาได้ย้ายไปทำงานประดิษฐ์ทุ่นระเบิดให้แก่ชาร์นิโคลัส ในประเทศรัสเซีย มีการเล่าขานกันว่า ในช่วงชีวิตของอัลเฟรด เขายังคงจดจำการดูถูกและความรู้สึกต่ำต้อยที่ครอบครัวต้องประสบในช่วงที่เขายังเป็นเด็ก เมื่อเขาอายุ 9 ขวบ มารดาได้พาเขาและพี่ ๆ ไปอยู่กับบิดาที่เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก และครอบครัวมีฐานะดีขึ้น อัลเฟรดจึงได้รับการศึกษาอย่างดี เมื่ออายุได้ 17 ปี เขาสามารถพูดได้ถึง 5 ภาษา ได้แก่ สวีเดน รัสเซีย อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน

เนื่องจากบิดาของอัลเฟรดเป็นนักประดิษฐ์ทุ่นระเบิด อัลเฟรดจึงได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางเทคนิคนี้มา และต่อมาอัลเฟรดยังได้เป็นผู้คิดค้นไดนาไมต์ โดยนำสารไนโตรกลีเซอริน ซึ่งมีอำนาจในการระเบิดรุนแรงผสมกับดินอะตอมเป็นผลสำเร็จ ไดนาไมต์เป็นดินระเบิดที่มีกำลังระเบิดรุนแรง และมีความปลอดภัยในการขนย้าย จึงถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยเฉพาะในการก่อสร้าง เช่น การทำเหมืองแร่ การสร้างอุโมงค์ การขุดคลอง และในขณะเดียวกัน ก็มีการนำไดนาไมต์ไปใช้ในการทำสงครามด้วย

ไดนาไมต์สร้างทั้งชื่อเสียงและความร่ำรวยให้แก่อัลเฟรด แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความเศร้าโศกให้แก่เขาด้วย โดยอัลเฟรดรู้สึกเจ็บปวดที่นักข่าวเรียกเขาว่าเป็นพ่อค้าแห่งความตาย (Merchant of Death) และรู้สึกเสียใจที่ไดนาไมต์ถูกใช้เป็นอาวุธสงครามทำลายล้างชีวิตผู้คน นอกจากนี้ อุบัติเหตุการระเบิดที่โรงงานผลิตวัตถุระเบิดของครอบครัวที่พรวดชีวิตน้องชายของเขาที่ชื่อเอมิลไป ได้ทำให้เขาตระหนักถึงมหันตภัยของวัตถุระเบิดนี้ด้วย

นอกเหนือจากการคิดค้นดินระเบิดไดนาไมต์แล้ว อัลเฟรด โนเบล ยังได้ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ อีก เช่น ยางสังเคราะห์ เครื่องหนังเทียม วิทยุคลื่นวิทยุ เป็นต้น ตลอดชีวิตของเขาอัลเฟรดได้ทำการจดทะเบียนสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์นับเป็นร้อยชนิด อัลเฟรดเป็นนักประดิษฐ์ที่เก่งกาจและเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างมหาศาล

ในขณะเดียวกัน เขาก็ชอบอ่านหนังสือ และเขียนบทกวีมาตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะบทกวีของเชลลีย์ (Shelley) กวีชาวอังกฤษ อัลเฟรดมีผลงานเขียนบทกวีรวมไปถึงบทละคร แต่อัลเฟรดกลับไม่กล้าแสดงผลงานเขียนของเขาในที่สาธารณะ เมื่อเขาเป็นคนมีชื่อเสียงจากการประดิษฐ์ดินระเบิดไดนาไมต์ อัลเฟรด ได้ฝากงานเขียนทั้งหลายของเขาทิ้งไป อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลาย

ชีวิต เขาได้เขียนบทละคร เรื่อง *Nemesis* และมีการตีพิมพ์เผยแพร่ ในปี ค.ศ. 1896 ซึ่งเป็นปีที่เขาเสียชีวิต

ชีวิตและความรัก

อัลเฟรด โนเบล ไม่เคยแต่งงาน และไม่มีทายาท แต่เขาเคยมีความรัก ในขณะที่เป็นหนุ่ม อัลเฟรด เคยใช้ชีวิตในกรุงปารีส และพบกับหญิงสาวชาวสวีเดนคนหนึ่ง แต่ต่อมาไม่นาน เธอเป็นวัณโรคและได้เสียชีวิตไป หลังจากนั้น อัลเฟรดใช้ชีวิตในวัยหนุ่มหมกมุ่นอยู่กับการทำงาน คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ของเขา และไม่มีเวลาสนใจเรื่องความรัก จนกระทั่งเมื่อเขาอายุได้ 43 ปี อัลเฟรดก็ได้ประกาศโฆษณาหาสตรีที่ชาญฉลาดและมีความเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถทำหน้าที่เป็นทั้งเพื่อน (companion) และเลขานุการส่วนตัว (private secretary) และสามารถพูดได้หลายภาษาด้วย

ปรากฏว่ามีหญิงสาวออสเตรีย ชื่อ *เบอร์ธา คินสกี* (Bertha Kinsky) อายุ 33 ปี ตอบรับทำงานนี้ เธอมีทุกสิ่งทุกอย่างที่อัลเฟรด โนเบล มองหาอยู่ เขาสามารถปรึกษาหารือกับเธอได้อย่างคนที่เท่าเทียมกัน เธอมีความสนใจทั้งในด้านภาษาและวรรณกรรม และเป็นผู้หญิงที่ชาญฉลาด ดังนั้น เธอจึงเป็นผู้หญิงที่อัลเฟรดได้ค้นหามานานแล้ว

เมื่ออัลเฟรดตัดสินใจถามเบอร์ธาว่า หัวใจของเธอยังว่างอยู่หรือไม่ เขาได้รับคำตอบว่า เธอเป็นคนรักของ *บารอน ฟอน ชุตเนอร์* และเพียงแต่ต้องการหลบปัญหามาสักพัก แต่ถึงแม้จะรู้ความจริง อัลเฟรดก็ได้ตกหลุมรักเธอเสียแล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่นานนักเธอก็จากเขาเพื่อไปหาคนรักเก่า เหตุการณ์นี้ทำให้อัลเฟรดรู้สึกที่ตัวเองเป็นคนตลกสิ้นดี และหมดสิ้นความหวังที่จะกระตุ้นความรู้สึกรักใคร่อ่อนโยนในผู้หญิงคนไหนได้อีก

ถึงแม้ว่าต่อมาอัลเฟรดจะปลอบตัวเองด้วยการใช้ชีวิตร่วมกับหญิงสาวขายดอกไม้วัย 18 ปี ชื่อ *ไซฟี เฮส* และพยายามที่จะให้การศึกษาและพัฒนาเธอขึ้นมา (ชีวิตส่วนนี้ของอัลเฟรด คล้ายเรื่อง *Pygmalion* หรือ *My Fair Lady* ที่เขียนโดย George Bernard Shaw ผู้ซึ่งได้รับรางวัลโนเบล สาขาวรรณคดีในปี ค.ศ. 1925) แต่เขาและไซฟีเป็นเพียงบุคคลสองคนที่มีความแตกต่างกันแทบทุกด้าน ทั้งในด้านการมองโลก และการใช้ชีวิต สำหรับไซฟีแล้ว การใช้ชีวิตร่วมกับอัลเฟรดผู้ชราก็คือ การอยู่ในคฤหาสน์หลังงาม และได้ใส่เสื้อผ้าสวย ๆ เท่านั้น

นาย *สกาเกการ์ด* (Skagegard) ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับอัลเฟรด โนเบล ซึ่งวางขายที่ศาลาว่าการกรุงสตอกโฮล์ม (City Hall) กล่าวว่า ผู้หญิงคนเดียวที่รักอัลเฟรดอย่างสม่ำเสมอตลอดชีวิตของอัลเฟรด ก็คือ แม่ของอัลเฟรด

อัลเฟรด โนเบล เป็นคนที่กลัวความตาย และกลัวว่าเมื่อถึงเวลาตายจะไม่ได้อยู่ที่ท่ามกลางญาติมิตร เขาไม่ต้องการตายท่ามกลางผู้คนที่เขาจ่ายเงินให้เพื่อรับใช้เขา และในวันที่

10 ธันวาคม ค.ศ. 1896 ความกลัวของอัลเฟรดก็เป็นจริง เขาเสียชีวิตเนื่องจากเส้นโลหิตในสมองแตกท่ามกลางคนรับใช้และคนทำงานให้เขา โดยปราศจากญาติมิตรมาดูใจ

รางวัลโนเบล

ในพินัยกรรมของอัลเฟรด โนเบล เขาได้ยกทรัพย์สินเงินทองจำนวนมากให้แก่ญาติมิตรและเพื่อนฝูง แต่ในขณะที่เดียวกัน ก็ได้กันส่วนที่มากกว่า (ประมาณ 30 ล้านสวีดิชคราวน์) ในขณะที่นั้น หรือประมาณเกือบ 2 พันล้านสวีดิชคราวน์ในขณะนี้) ไว้สำหรับเป็นรางวัลแก่ “ผู้ที่สร้างคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงให้แก่มนุษยชาติ” โดยอัลเฟรดระบุไว้ว่า การพิจารณหาผู้สมควรได้รับรางวัลนี้จะต้องไม่มีการคำนึงถึงเรื่องเชื้อชาติ

ดอกผลจากเงินกองทุนนี้ทุกปีจะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน เพื่อแจกเป็นรางวัลแก่ผู้สร้างคุณประโยชน์แก่มนุษยชาติในสาขาต่อไปนี้ คือ ฟิสิกส์ (physics) เคมี (chemistry) สรีรวิทยา หรือการแพทย์ (physiology or medicine) วรรณคดี (literature) และสันติภาพ (peace) โดยสภาวิทยาศาสตร์แห่งสวีเดน (Swedish Academy of Sciences) เป็นผู้พิจารณามอบรางวัลด้านฟิสิกส์และเคมี สถาบันวิจัยคาโรลินสกา ในสตอกโฮล์ม (Karolinska Institute in Stockholm) เป็นผู้พิจารณามอบรางวัลด้านการแพทย์ บัณฑิตยสภาแห่งสตอกโฮล์ม (Academy in Stockholm) เป็นผู้พิจารณามอบรางวัลด้านวรรณคดี และรัฐสภาแห่งนอร์เวย์ (Norwegian Storting) เป็นผู้พิจารณามอบรางวัลสาขาสันติภาพ

พิธีแจกรางวัลโนเบลจัดขึ้นในวันที่ 10 เดือนธันวาคม ทุกปี เพื่อเป็นการรำลึกถึงการเสียชีวิตของอัลเฟรด โนเบลในวันดังกล่าว และการแจกรางวัลครั้งแรกเริ่มในปี ค.ศ. 1901 หรือ 5 ปี หลังจากที่อัลเฟรด โนเบล เสียชีวิต โดย นายดูนันต์ (J.H. Dunant) ชาวสวิสเซอร์แลนด์ และนายปาสซี (F. Passy) ชาวฝรั่งเศส เป็นผู้รับรางวัลสาขาสันติภาพร่วมกันครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1901 และน่าสังเกตด้วยว่า ต่อมาในปี ค.ศ. 1905 นางฟอน ซุตเนอร์ (B.S.F. von Suttner) ชาวออสเตรีย หรือเบอร์ธา ผู้ซึ่งนายอัลเฟรดเคยหลงรัก ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ สำหรับความพยายามของเธอในการสะท้อนให้ผู้คนมองเห็นถึงความโหดร้ายน่าชิงชังของสงคราม โดยเธอได้เขียนนวนิยาย เรื่อง “*ทั้งอาวุธกันเกิด*” ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1887

สำหรับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ (economics) นั้น ไม่มีระบุอยู่ในพินัยกรรมของอัลเฟรด โนเบล แต่ได้มีการริเริ่มแจกรางวัล “The Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel” ในปี ค.ศ. 1969 โดยธนาคารแห่งสวีเดน (Bank of Sweden ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ ไม่ใช่ธนาคารกลางของประเทศสวีเดน) เป็นผู้มอบเงินรางวัลนี้ในจำนวนที่เท่ากับเงินรางวัลโนเบลสาขาอื่น และผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์เข้ารับมอบรางวัลในพิธีแจกรางวัลที่จัดโดยมูลนิธิโนเบลเช่นกัน ในปี ค.ศ. 1969 ซึ่งเป็นปีแรกของการแจกรางวัลโนเบล สาขา

เศรษฐศาสตร์ มีนักเศรษฐศาสตร์สองคนได้รับรางวัลโนเบลร่วมกัน คือ นายฟริช (R. Frisch) ชาว นอร์เวย์ และ นายทินเบอร์เกน (J. Tinbergen) ชาวเนเธอร์แลนด์

งานฉลองพิธีมอบรางวัลโนเบลในวันที่ 10 ธันวาคม ของทุกปีนั้น จะจัดขึ้น 2 แห่งพร้อมกัน โดยพิธีมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพจะจัดขึ้น ณ ศาลาว่าการกรุงออสโล (Oslo City Hall) ส่วนพิธีมอบรางวัลโนเบลสาขาอื่น ๆ จัดขึ้นที่ Stockholm Concert Hall และงานเลี้ยงอาหารค่ำ เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ได้รับรางวัล จัดขึ้นที่ห้องโถงสีน้ำเงิน (Blue Hall) ณ ศาลาว่าการกรุงสตอกโฮล์ม (Stockholm City Hall) นอกเหนือจากไปประกาศเกียรติคุณ และเช็คเงินรางวัลแล้ว ผู้ได้รับรางวัลโนเบล ยังได้รับมอบเหรียญทองคำที่มีรูปปั้นข้างของนายอัลเฟรด โนเบล ด้วย

ถึงแม้ว่าอัลเฟรด โนเบล จะกลัวความตาย แต่ความตายของนายอัลเฟรด และพินัยกรรมอันลือเลื่องของเขา ก็ทำให้ผู้คนทั่วโลกรู้จักอัลเฟรด โนเบล เสมือนหนึ่งเขายังคงดำรงชีวิตอยู่

ปราณี ทินกร

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หมายเหตุ : บทความนี้เขียนขึ้นจากเนื้อหาที่ผู้เขียนได้รับจากแหล่งต่อไปนี้

1. หนังสือ การ์ตูนความรู้ชุดคนของโลก : อัลเฟรด โนเบล สำนักพิมพ์แพรวเยาวชน, 2539
2. คำบรรยายของมัคคุเทศน์ ประจำศาลาว่าการกรุงสตอกโฮล์ม เมื่อผู้เขียนได้เข้าเยี่ยมชม ศาลาว่าการกรุงสตอกโฮล์ม เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2542
3. หนังสือ The Remarkable Story of Alfred Nobel and the Nobel Prize เขียนโดย Lars-Ake Skakegard, Uppsala, Sweden, 1997.

ลงพิมพ์ใน **เศรษฐสาร** ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	
ฟิสิกส์ 1(ภาคกลศาสตร์(ฟิสิกส์ 1 (ความร้อน)
ฟิสิกส์ 2	กลศาสตร์เวกเตอร์
โลหะวิทยาฟิสิกส์	เอกสารคำสอนฟิสิกส์ 1
ฟิสิกส์ 2 (บรรยาย(แก้ปัญหาฟิสิกส์ด้วยภาษา C
ฟิสิกส์พิศวง	สอนฟิสิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
ทดสอบออนไลน์	วิดีโอการเรียนการสอน
หน้าแรกในอดีต	แผ่นใสการเรียนการสอน
เอกสารการสอน PDF	กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์
แบบฝึกหัดออนไลน์	สุดยอดสิ่งประดิษฐ์
การทดลองเสมือน	
บทความพิเศษ	ตารางธาตุ(ไทย1) 2 (Eng)
พจนานุกรมฟิสิกส์	ลับสมองกับปัญหาฟิสิกส์
ธรรมชาติมหัศจรรย์	สูตรพื้นฐานฟิสิกส์
การทดลองมหัศจรรย์	ดาราศาสตร์ราชมงคล
แบบฝึกหัดกลาง	
แบบฝึกหัดโลหะวิทยา	แบบทดสอบ
ความรู้รอบตัวทั่วไป	อะไรเอ่ย ?
ทดสอบ)เกมเศรษฐี(คติปริศนา
ข้อสอบเอนทรานซ์	เฉลยกลศาสตร์เวกเตอร์
คำศัพท์ประจำสัปดาห์	
ความรู้รอบตัว	
การประดิษฐ์ของโลก	ผู้ได้รับโนเบลสาขาฟิสิกส์
นักวิทยาศาสตร์เทศ	นักวิทยาศาสตร์ไทย
ดาราศาสตร์พิศวง	การทำงานของอุปกรณ์ทางฟิสิกส์
การทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ	

 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 1 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. การวัด	2. เวกเตอร์
3. การเคลื่อนที่แบบหนึ่งมิติ	4. การเคลื่อนที่บนระนาบ
5. กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน	6. การประยุกต์กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน
7. งานและพลังงาน	8. การดลและโมเมนตัม
9. การหมุน	10. สมดุลของวัตถุแข็งเกร็ง
11. การเคลื่อนที่แบบคาบ	12. ความยืดหยุ่น
13. กลศาสตร์ของไหล	14. ปริมาณความร้อน และ กลไกการถ่ายโอนความร้อน
15. กฎข้อที่หนึ่งและสองของเทอร์โมไดนามิก	16. คุณสมบัติเชิงโมเลกุลของสสาร
17. คลื่น	18. การสั่น และคลื่นเสียง
 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 2 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. ไฟฟ้าสถิต	2. สนามไฟฟ้า
3. ความกว้างของสายฟ้า	4. ตัวเก็บประจุและการต่อตัวต้านทาน
5. ศักย์ไฟฟ้า	6. กระแสไฟฟ้า
7. สนามแม่เหล็ก	8. การเหนี่ยวนำ
9. ไฟฟ้ากระแสสลับ	10. ทรานซิสเตอร์
11. สนามแม่เหล็กไฟฟ้าและเสาอากาศ	12. แสงและการมองเห็น
13. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ	14. กลศาสตร์ควอนตัม
15. โครงสร้างของอะตอม	16. นิวเคลียร์
 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ทั่วไป ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. จลศาสตร์ (kinematic)	2. จลพลศาสตร์ (kinetics)
3. งานและโมเมนตัม	4. ซิมเปิลฮาร์โมนิก คลื่น และเสียง
5. ของไหลกับความร้อน	6. ไฟฟ้าสถิตกับกระแสไฟฟ้า
7. แม่เหล็กไฟฟ้า	8. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ากับแสง
9. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ อะตอม และนิวเคลียร์	

